

Briuselis, 2026 m. gegužės 11 d.
(OR. en)

8897/26

ECOFIN 575
UEM 162
ECB
EIB

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. gegužės 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 175 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI Euro įvedimas Bulgarijoje

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 175 final.

Priedama: COM(2026) 175 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 04 30
COM(2026) 175 final

KOMISIJOS ATASKAITA

**EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Euro įvedimas Bulgarijoje

KOMISIJOS ATASKAITA

EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Euro įvedimas Bulgarijoje

Santrauka

2026 m. sausio 1 d. Bulgarija tapo 21-ąja ES valstybe nare, įsivedusia eurą. 62 proc. Bulgarijos gyventojų euro įvedimą vertino kaip sklandų ir veiksmingą. 78 proc. jų manė esantys gerai informuoti apie bendrą valiutą. ES lėšomis bendrai finansuota specialiai pritaikyta informavimo kampanija padėjo laiku, tikslingai ir glaustai informuoti fizinius asmenis, įmones ir administracijas apie praktinius euro įvedimo aspektus.

Pasirengimas grynųjų eurų įvedimui vyko pagal planą. Likus dviem mėnesiams iki euro įvedimo, Bulgarijos nacionalinis bankas atliko pirminį išankstinį grynųjų eurų pristatymą kredito įstaigoms, kurios savo ruožtu atliko antrinį išankstinį grynųjų eurų pristatymą verslo klientams. Visuomenei buvo pateikta pakankamai pradinių eurų monetų rinkinių. Įmonės galėjo iš finansų įstaigų gerokai iš anksto užsisakyti grynųjų eurų.

Vieną mėnesį trukęs dviejų valiutų apyvartos laikotarpis, kai apyvartoje buvo grynjieji levai ir grynjieji eurai, praėjo sklandžiai. Sausio 1 d. 99 proc. visų bankomatų šalyje platino eurų banknotus. Komeraciniai bankai grynuosius levus turi keisti iki 2026 m. pabaigos, nemokamai – iki birželio 30 d., o vėliau gali būti taikomi mokesčiai. Bulgarijos nacionaliniame banke levų banknotai ir monetos gali būti keičiami nemokamai ir neribotą laiką. Grynjieji levai taip pat nemokamai gali būti keičiami Bulgarijos pašto skyriuose, neviršijant 1 000 levų per dieną limito, o išimties tvarka – 10 000 levų limito, taikomo nurodytose apgyvendintų teritorijų vietose.

Kaip ir anksčiau įvedant eurą kitose šalyse, visuomenė išreiškė susirūpinimą dėl euro įvedimo galimo poveikio kainoms Bulgarijoje. Priešingai nei kitos neseniai eurą įsivedusios valstybės narės, Bulgarija nepasirinko savanoriško elgesio kodekso, pagal kurį įmonės įsipareigoja prieš euro įvedimą perskaičiuoti kainas ir nurodyti jas dviem valiutomis. Vietoj to Bulgarijos valdžios institucijos ėmėsi būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui ir būtų stebima kainų raida, įskaitant dažnai perkamų prekių kainų skelbimą internete ir sankcijas už piktnaudžiavimą didinant kainas. Remiantis preliminarium turimų įrodymų vertinimu, nepagrįsto kainų didinimo poveikis bendrai infliacijai, regis, buvo gana nedidelis ir iš esmės atitiko anksčiau kitose šalyse įvedant eurą pastebėtas tendencijas. Be kitų rekomendacijų dėl euro įvedimo kitose šalyse ateityje, ataskaitoje siūloma pakankamai ilgą laikotarpį vykdyti aktyvią kainų stebėseną sektoriuose, kuriems kyla didžiausia rizika.

1. ĮVADAS

2025 m. liepos 8 d. Taryba nusprendė, kad Bulgarija atitinka būtinas euro įvedimo sąlygas ir kad nuo 2026 m. sausio 1 d. turi būti panaikinta jai taikoma išimtis dėl dalyvavimo bendros valiutos sistemoje¹.

Bulgarija tapo 21-ąja ES valstybe nare, įsivedusia eurą. Ji vadovavosi visų valstybių narių, įsivedusių eurą po pirmosios euro įvedimo bangos (1999–2002 m.), praktika ir taikė vadinamąjį didžiojo sprogimo euro įvedimo metodą, pagal kurį eurų banknotai ir monetos teisėta mokėjimo priemone tampa euro įvedimo dieną². Per vieną mėnesį trukusį dviejų valiutų apyvartos laikotarpį, kurio metu apyvartoje vienu metu buvo naudojami ir eurų, ir Bulgarijos levų banknotai ir monetos, buvo sudarytos sąlygos iš apyvartos laipsniškai išimti grynuosius levus. Šis sėkmingas euro įvedimas yra dar vienas įrodymas, kad jeigu jam kruopščiai pasirengiama, pakanka trumpo dviejų valiutų apyvartos laikotarpio³.

Remiantis Komisijos atlikta apklausa apie tai, ar euro įvedimas yra naudingas tiek Bulgarijai, tiek ES, iš rezultatų matyti aiškus vertinimo nacionaliniu ir ES lygmenimis kontrastas. Nacionaliniu lygmeniu nuomonės skiriasi. 49 proc. respondentų mano, kad euras yra naudingas Bulgarijai, o 43 proc. laikosi priešingos nuomonės. Iš to matyti, kad visuomenės nuomonė artimiausiu laikotarpiu po euro įvedimo yra gana poliarizuota. Tačiau kai respondentai vertina eurą ES lygmeniu, jų nuomonės gerokai palankesnės. 67 proc. apklaustųjų mano, kad euras yra naudingas ES, o 17 proc. su tuo nesutinka. Dar 12 proc. teigia negalintys apsispręsti, o 4 proc. nepareiškia savo nuomonės.

Šioje ataskaitoje iš *ex post* perspektyvos aptariami svarbiausi euro įvedimo proceso aspektai, daugiausia dėmesio skiriant pasirengimui grynujų eurų įvedimui, dviejų valiutų apyvartos laikotarpiui, priemonėms, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui kainomis jas didinant ir reaguoti į nuogąstavimus dėl suvokiamos infliacijos, kainų tendencijoms ir suvokimui ir informavimui apie eurą. Atitinkamais atvejais ataskaitoje taip pat pateikiamos Komisijos rekomendacijos dėl galimų tolesnių veiksmų, kurių turėtų imtis Bulgarijos valdžios institucijos, ir daromos išvados, kurios gali būti naudingos ateityje įvedant eurą kitose šalyse.

2. PRAKTINIAI EURO ĮVEDIMO ASPEKTAI

Dauguma bulgarų (62 proc.) euro įvedimą vertino kaip sklandų ir veiksmingą⁴. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti išsamiau išnagrinėti trys praktiniai euro įvedimo aspektai: pasirengimas grynujų eurų įvedimui, pasirengimas praktiniam euro naudojimui ir dviejų valiutų apyvartos laikotarpis, taip pat Bulgarijos levų banknotų ir monetų išėmimas iš apyvartos.

2.1. Pasirengimas grynujų eurų įvedimui

Grynujų eurų įvedimas yra matomiausias bendros valiutos įvedimo elementas, nes šiame procese dalyvauja visos finansų įstaigos, įmonės ir visi fiziniai asmenys. Šio proceso sklandumas ir veiksmingumas priklauso nuo to, ar visos susijusios šalys tinkamai aprūpinamos

¹ 2025 m. liepos 8 d. Tarybos sprendimas (ES) 2025/1407 dėl euro įvedimo Bulgarijoje 2026 m. sausio 1 d., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1407/oj>.

² Pirmosios bangos valstybės narės eurą įsivedė pagal vadinamąjį Madrido scenarijų, pagal kurį pereinamasis laikotarpis truko trejus metus (Graikijoje – vienus metus).

³ Maltoje ir Kipre dviejų valiutų apyvartos laikotarpis truko vieną mėnesį, o Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Slovakijoje ir Slovėnijoje – dvi savaites.

⁴ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575, 2026 m. vasario 2–9 d. atliktas darbas vietoje.

grynaisiais eurai ir ar bankai bei įmonės yra tinkamai pasirengę dideliame papildomam darbo krūviui.

Rengdamasi euro įvedimui, Bulgarijos monetų kalykla kartu su Slovakijos monetų kalykla kaip subrangovu iki 2026 m. sausio 31 d. nukaldino apie 528 mln. vienetų eurų monetų, turinčių Bulgarijos nacionalinę pusę. Šiais metais bus nukaldinta dar 190 mln. vienetų monetų. Bulgarija taip pat įsigijo 15 mln. vienetų 2 eurų nominalo monetų iš kitų euro zonos valstybių narių perteklinių atsargų ir, atsižvelgdama į prognozes ir rinkos paklausą, planuoja ateityje taip pat įsigyti 1 euro nominalo monetų.

Atlikus praktinius pavyzdinius monetų tinkamumo patikrinimus euro zonoje naudojamuose prekybos automatuose nenustatyta jokių problemų. 27,7 mln. monetų buvo panaudota ruošiant piliečiams skirtus pradinius rinkinius, sudarytus iš 42 vienetų visų nominalų Bulgarijos eurų monetų (rinkinio vertė – 10,23 EUR). Be to, Bulgarijos monetų kalykla parengė įmonėms skirtus pradinius komercinius rinkinius, kurių kiekvienas sudarytas iš 10 įprastų pradinių rinkinių, sudarytų iš 420 vienetų visų nominalų eurų monetų (rinkinio vertė – 102,30 EUR). Galiausiai Bulgarijos nacionalinis bankas iš kitų euro zonos nacionalinių centrinių bankų pasiskolino daugiau kaip 557 mln. vienetų visų nominalų eurų banknotų.

2025 m. lapkričio 3 d. Bulgarijos nacionalinis bankas pradėjo aprūpinti grynaisiais eurai finansų įstaigas, t. y. 1 520 komercinių bankų filialų (pirminis išankstinis pristatymas). Atsižvelgdamas į saugumo riziką, susijusią su grynujų eurų vežimo operacijų dažnumu ir didele apimtimi, Bulgarijos nacionalinis bankas grynuosius pinigus vežė savo sunkvežimiais. Komerciniai bankai naudojami grynujų pinigų vežimo bendrovių transporto priemonėmis. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. buvo iš anksto pristatyta 1,18 mlrd. EUR vertės eurų banknotų ir 59 mln. EUR vertės eurų monetų.

Nuo 2025 m. lapkričio 3 d. kredito įstaigos pradėjo aprūpinti eurų banknotais ir monetomis 2 230 Bulgarijos pašto skyrių ir savo stambius verslo klientus (antrinis išankstinis pristatymas). Mažesni verslo klientai galėjo pasinaudoti supaprastinta antrinio išankstinio pristatymo procedūra ir 2025 m. gruodžio 29 ir 30 d. gauti grynuosius eurus iš komercinių bankų.

Iki 2025 m. gruodžio 31 d. kredito įstaigos savo klientams buvo iš anksto pristatę apie 102 mln. EUR vertės eurų banknotų. Iki tos pačios dienos klientams buvo iš anksto pristatyta 30 mln. EUR vertės eurų monetų.

2025 m. gruodžio 31 d. antrinio išankstinio pristatymo lygis siekė tik 10,7 proc. visos išankstinio pristatymo vertės. Dėl to pirmosiomis 2026 m. sausio mėn. bankų darbo dienomis prie bankų langelių kartais susidarydavo nedidelės eilės, kai daug, daugiausia smulkesnių, mažmenininkų ir įmonių pradėjo išsiimti grynuosius eurus. Bulgarijos valdžios institucijų teigimu, vėlyvo antrinio išankstinio šios mažmenininkų ir įmonių grupės apsirūpinimo grynaisiais pinigais priežastis greičiausiai buvo nenoras 2025 m. paskutinį ketvirtį bankams pateikti užstatą pakankamo kiekio eurų banknotų ir monetų įsigijimui finansuoti. Vis dėlto, išskyrus kai kurias ilgesnes eiles, nusidriekusias sausio mėn. pradžioje, apie tai, kad įmonėms, mažmenininkams ar visuomenei būtų kilę problemų išsiimant grynuosius eurus, nepranešta, be kita ko, ir dėl to, kad 2026 m. sausio 1 d. 99 proc. visų bankomatų visoje šalyje išduodavo eurų banknotus.

Pradinių rinkinių pardavimas visuomenei buvo labai patenkinamas. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. buvo parduota 94 proc. iš 660 000 turimų rinkinių, o kai kurie gyventojai jau turėjo grynujų eurų prieš euro įvedimą iš kelionių į užsienį arba buvo juos išsikeitę viename iš Bulgarijos bankų. Be to, buvo parduoti visi mažmenininkams skirti pradiniai rinkiniai. Tai padėjo

užtikrinti, kad būtų galima greitai duoti gražą eurais nuo pirmųjų 2026 m. sausio mėn. dienų. Pirmuoju euro įvedimo etapu Bulgarijos nacionalinis bankas siūlė mažmenininkams galimybę įsigyti iš bankų į ritinius pagal nominalą supakuotas eurų monetas, nes mažmenininkai manė, kad tokius ritinius naudoti praktiškiau nei pradinius rinkinius.

Kaip ir įvedant eurą bet kurioje kitoje šalyje, komerciniai bankai ir pašto skyriai metų sandūroje dėl antrinio išankstinio grynųjų pinigų pristatymo mažmenininkams ir įmonėms, pradinių rinkinių pardavimo ir gražintų grynųjų levų kreditavimo turėjo suvaldyti didelį grynųjų pinigų kiekį. Komerciniai bankai, Bulgarijos nacionalinis bankas ir grynųjų pinigų tvarkymo paslaugų įmonė AD euro įvedimo metu padidino savo darbuotojų skaičių ir atidarė specialius papildomus banko langelius, kad palengvintų grynųjų pinigų operacijas. Padidinus banko langelių skaičių nereikėjo ilgesnių darbo valandų nei papildomos valandos šeštadieniais, kai sausio mėn. veikė Bulgarijos nacionalinis bankas, grynųjų pinigų tvarkymo paslaugų įmonės AD regioniniai biurai ir kai kurie komerciniai bankai. Grynuosius pinigus tvarkantys bankų ir pašto darbuotojai gerokai iš anksto asmeniškai arba e. mokymosi būdu dalyvavo mokymuose, kuriuos skatino ir kuriems vadovavo Bulgarijos nacionalinis bankas, kad pasirengtų sklandžiam grynųjų eurų tvarkymui ir levų banknotų bei monetų keitimui.

2.2. Pasirengimas praktiškai naudoti eurą ir dviejų valiutų apyvartos laikotarpis

Dviejų valiutų apyvartos laikotarpis, per kurį kartu buvo naudojamas ir euras, ir Bulgarijos levas, truko nuo 2026 m. sausio 1 iki 31 d.

Kaip planuota ir kadangi buvo gerai pasirengta, 2026 m. sausio 1 d. visuose Bulgarijos prekybos vietų terminaluose buvo galima iš karto atsiskaityti eurais. 2026 m. sausio 1 d. bankomatai buvo parengti ir iš jų buvo galima išsiimti eurų banknotų. 2025 m. gruodžio mėn. pabaigoje į bankomatus buvo įdėta 10 ir 20 eurų, o kartais ir 50 eurų nominalo banknotų, kuriuos buvo galima išsiimti nuo 2026 m. sausio 1 d. Rekordiška didelė 99 proc. dalis visų (5 691) Bulgarijos bankomatų buvo parengti išduoti eurų banknotus jau 2026 m. sausio 1 d., o po kelių dienų jų dalis padidėjo iki 100 proc.

Remiantis vieninteliais turimais neišsamiais duomenimis, dviejų valiutų apyvartos laikotarpiu išimtų grynųjų pinigų vertė, palyginti su prieš metus buvusią verte, beveik nepakito, nors euro įvedimo laikotarpiu mažmenininkai skatino naudoti elektroninius mokėjimo būdus. Be to, palyginti su 2025 m. sausio mėn., naudojimasis mokėjimo kortelėmis šiek tiek padidėjo – maždaug 12 proc.

Finansų ir kredito įstaigos bei pašto skyriai buvo kruopščiai pasirengę euro įvedimui, todėl gerai atlaikė dviejų valiutų apyvartos laikotarpiu padidėjusį darbo krūvį. Didesni bankai pasirinktuose filialuose atidarė papildomus banko langelius grynųjų pinigų tvarkymo paslaugoms teikti. Bent vienas komercinis bankas pakvietė daugiau kaip 200 monetų turinčius klientus apsilankyti specialiuose vadinamuosiuose euro centruose (angl. „Eurohubs“), kuriuose buvo įrengti monetų skaičiavimo aparatai levų monetoms tvarkyti ir kredituoti eurais. Be to, 2026 m. sausio mėn. šeštadieniais taip pat veikė daug komercinių bankų filialų.

Bulgarijos levus buvo galima iškeisti į eurus 1 520 bankų filialų, 2 230 pašto skyrių ir Bulgarijos nacionaliniame banke. Taikant tam tikrus limitus (iki 5 000 EUR per vieną operaciją vienam asmeniui), Bulgarijos levus buvo galima nemokamai iškeisti penkiuose Bulgarijos nacionalinio banko patronuojamosios grynųjų pinigų tvarkymo paslaugų įmonės AD regioniniuose grynųjų pinigų centruose. Bendra iki 2026 m. sausio 31 d. iškeistų grynųjų levų vertė siekė 11,17 mlrd. EUR.

Komisijos 2026 m. sausio 2–9 d. Bulgarijoje atliktos apklausos⁵ duomenimis, 71 proc. apklaustųjų pirmąją sausio mėn. savaitę nebuvo keitę ar išsiėmę bankuose grynųjų levų ar eurų. Šis rodiklis yra mažesnis nei užregistruotas anksčiau įvedant eurą kai kuriose kitose šalyse, vis dėlto tai yra patenkinamas rezultatas⁶. Paaiškėjo, kad fiziniai asmenys ir įmonės laikėsi rekomendacijos atliekant mokėjimus eurais pirmosiomis dienomis ar net savaitėmis pirmenybę teikti elektroninėms priemonėms, kad pirmosiomis euro įvedimo dienomis būtų išvengta ilgų eilių komerciniuose bankuose.

Dviejų valiutų apyvartos laikotarpis praėjo be didelių incidentų vartotojams. Jau antrąją euro įvedimo darbo dieną (2026 m. sausio 5 d.) 6 proc. gyventojų mokėjimus grynaisiais pinigais atliko tik grynaisiais eurais. Iki sausio 9 d. 10 proc. apklaustų asmenų mokėdami grynaisiais naudojo tik eurus.

Remiantis 2026 m. vasario 2–9 d. Bulgarijoje atlikta Komisijos apklausa⁷, 62 proc. respondentų manė, kad eurų monetas naudoti lengva, o 77 proc. manė, kad eurų banknotus naudoti lengva; 79 proc. lengvai suprato vertes eurais; 63 proc. manė, kad kainų nurodymas dviem valiutomis yra naudingas, o 35 proc. manė, kad jis nėra naudingas; vertinant vėliau, 52 proc. respondentų pirmąją euro įvedimo savaitę nepranešė apie jokiais problemas, o tie, kurie pranešė apie problemas, daugiausia nurodė problemas, susijusias su ilgesnėmis eilėmis (11 proc.) ir bankomatais (11 proc.). Labai nedidelė respondentų dalis nurodė, kad bankomatai laikinai neveikė (7 proc.) arba kad banko kasose nebuvo pakankamai grynųjų eurų (4 proc.).

Apskritai mažmeninės prekybos sektoriui taip pat gerai sekėsi įveikti su euro įvedimo procesu susijusius sunkumus ir tuo pačiu metu naudoti dvi valiutas. Mažmenininkai buvo gerai aprūpinti grynaisiais eurais, taip pat nepranešta apie dideles problemas dėl eilių. Sausio 5 d. 26 proc. gyventojų gražą gavo tik eurais.

2.3. Bulgarijos levų banknotų ir monetų išėmimas iš apyvartos

Bulgarijos ekonomikoje naudojama daug grynųjų pinigų, todėl grynųjų levų išėmimas iš apyvartos buvo sudėtingas logistinis uždavinys.

Komerciniai bankai ir pašto skyriai turi keisti grynuosius levus į eurus iki 2026 m. pabaigos, o iki birželio 30 d. turi tai daryti nemokamai. Komerciniai bankai gali nuspręsti imti mokesį nuo 2026 m. liepos 1 d. Levų banknotus ir monetas galima nemokamai ir neribotą laiką keisti Bulgarijos nacionaliniame banke ir penkiuose regioniniuose grynųjų pinigų tvarkymo paslaugų įmonės AD grynųjų pinigų centruose. 2026 m. vasario mėn. apyvartoje buvusių levų vertė nuolat mažėjo, palyginti su 2025 m. vasario mėn. apyvartoje buvusiais grynaisiais levais. 36 proc. visos 2024 m. gruodžio 31 d.⁸ apyvartoje buvusių grynųjų levų sumos buvo išimta iš apyvartos iki 2026 m. sausio 1 d. Iki dviejų valiutų apyvartos laikotarpio pabaigos 2026 m. sausio 31 d. iš apyvartos buvo išimta maždaug 75 proc. visų likusių grynųjų levų, kurie vis dar buvo naudojami.

Įvairiais komunikacijos kanalais ir žiniasklaidoje įmonės ir fiziniai asmenys buvo raginami dviejų valiutų apyvartos laikotarpiu atitinkamais atvejais atlikti mokėjimus negrynaisiais pinigais, nes yra pakankamai laiko gryniesiems levams iškeisti, be kita ko, ir pasibaigus dviejų valiutų apyvartos laikotarpiui. Taikant šį metodą, pirmosiomis euro įvedimo dienomis ar

⁵ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 573.

⁶ Atitinkami rodikliai buvo tokie: Estijoje – 95 proc., Slovakijoje – 90 proc., Kipre – 88 proc., Maltoje – 85 proc. ir Slovėnijoje – 96 proc.

⁷ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575.

⁸ Naujausi turimi duomenys apie apyvartoje buvusius levus prieš pradėdant jų išėmimą iš apyvartos yra 2024 m. gruodžio 31 d. duomenys.

savaitėmis išvengta ilgų eilių Bulgarijos nacionaliniame banke ir grynųjų pinigų tvarkymo paslaugų įmonės AD regioniniuose biuruose, taip pat komerciniuose bankuose ir pašto skyriuose. Specialios savaitgalio valandos, kurias nustatė Bulgarijos centrinis bankas, t. y. Bulgarijos nacionalinis bankas, ir daugiau kaip 100 bankų filialų turėjo didelį poveikį valiutos keitimui ir padėjo sumažinti eiles.

Levų banknotų ir monetų išėmimas iš apyvartos prasidėjo laiku ir sėkmingai vykdomas. Dviejų valiutų – grynųjų eurų ir levų – apyvartos laikotarpis, kuris baigėsi 2026 m. sausio 31 d., jau buvo iškeisti 5,7 mlrd. EUR vertės levų banknotai ir monetos, o didžioji dauguma jų buvo iškeisti komercinių bankų kasose.

Nuo 2025 m. rugpjūčio mėn. Bulgarijos nacionalinis bankas pradėjo laipsniškai demonetizuoti gražintas levų monetas. Demonetizuotos monetos parduodamos kaip metalo laužas, kuris bus išlydytas. 2025 m. ketvirtąjį ketvirtį taip pat buvo pradėtas ir laipsniškai vykdomas gražintų levų banknotų demonetizavimas.

3. APVALINIMAS, SUVOKIAMAS KAINŲ PERSKAIČIAVIMO TEISINGUMAS IR KAINŲ NURODYMAS DVIEM VALIUTOMIS

Kaip ir anksčiau įvedant eurą kitose šalyse, visuomenė išreiškė susirūpinimą dėl euro įvedimo galimo poveikio kainoms Bulgarijoje. Todėl, siekiant užtikrinti skaidrų ir sąžiningą euro įvedimą, buvo labai svarbu, kad Bulgarijos valdžios institucijos imtųsi visų būtinų veiksmų ir užkirstų kelią piktnaudžiavimui.

Privalomo kainų nurodymo dviem valiutomis (levais ir eurai) laikotarpis prasidėjo 2025 m. rugpjūčio 8 d. ir baigsis 2026 m. rugpjūčio 8 d.

Komisijos apklausos⁹ duomenimis, respondentai aiškiai skyrė įvairius kainodaros praktikos aspektus euro įvedimo laikotarpiu ir jam pasibaigus. Kalbant apie kainų perskaičiavimą, 54 proc. apklaustųjų manė, kad jis visada arba dažnai buvo teisingas (28 proc. – visada, 26 proc. – dažnai). Šis rezultatas yra geresnis už kitų anksčiau eurą įsivedusių šalių (Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Kroatijos) rezultatus. Kita vertus, 32 proc. respondentų manė, kad jis yra retai teisingas arba niekada nėra teisingas (20 proc. – retai, 12 proc. – niekada), o 14 proc. nuomonės nepareiškė.

Kai kalbama apie kainų apvalinimą, vertinimai yra kritiškesni. Tik 41 proc. apklaustųjų manė, kad apvalinimas visada arba dažnai yra teisingas (17 proc. – visada, 24 proc. – dažnai). 47 proc. respondentų manė, kad jis yra retai teisingas arba niekada nėra teisingas (25 proc. – retai, 22 proc. – niekada), o 12 proc. nuomonės nepareiškė. Dėl to apvalinimas yra labiausiai ginčytinas kainų nustatymo aspektas euro įvedimo laikotarpiu.

Kainų rodymo dviem valiutomis įgyvendinimas vertinamas palankiau. 64 proc. manė, kad jis visada arba dažnai įgyvendinamas tinkamai (36 proc. – visada, 28 proc. – dažnai). Kita vertus, 25 proc. respondentų manė, kad jis yra retai įgyvendinamas tinkamai arba niekada nėra įgyvendinamas tinkamai (18 proc. – retai, 7 proc. – niekada), o 11 proc. nuomonės nepareiškė.

4. PIKTNAUDŽIAVIMO KAINOMIS PREVENCIJA

Priešingai nei kitos neseniai eurą įsivedusios valstybės narės, Bulgarija nepasirinko savanoriško elgesio kodekso, pagal kurį įmonės įsipareigoja prieš euro įvedimą perskaičiuoti kainas ir

⁹ „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575.

nurodyti jas dviem valiutomis. Bulgarija nusprendė nenustatyti tokio elgesio kodekso dėl neigiamo visuomenės požiūrio į tokius mechanizmus ir dėl to, kad Bulgarijos įstatyme dėl euro įvedimo nustatytas nuodugnus ir išsamus privalomų įpareigojimų prekybininkams rinkinys. Pavyzdžiui, jame nustatytos taisyklės, susijusios su kainų nurodymo vieta ir naudojamo šrifto dydžiu ir spalva kainų nurodymo dviem valiutomis laikotarpiu, ir reikalaujama, kad mažmenininkai nustatytų kainas skaidriai, o bet kokių kainų padidinimą pagrįstų objektyviais ekonominiais veiksniais. Vartotojų teisių apsaugos ir mokesčių institucijos atidžiai stebi, kaip mažmenininkai laikosi šių taisyklių. Todėl įstatymu paliekama ribota galimybė savanoriškai taikyti kodeksą, kad būtų galima įtraukti reikšmingus ar papildomus standartus.

Vis dėlto Bulgarijos valdžios institucijos parengė ir paskelbė įmonėms skirtas išsamias gaires dėl kainų nurodymo dviem valiutomis ir dviejų valiutų apyvartos laikotarpiu. Šiose gairėse, be kita ko, pateikiama keletas papildomų neprivalomų rekomendacijų, pavyzdžiui, (laikotarpiu, kai kainos rodomos dviem valiutomis) iki 2025 m. gruodžio 31 d. pirma nurodyti kainas levais, o vėliau labiau išryškinti kainas eurai. Manoma, kad šis metodas yra veiksmingesnis siekiant užtikrinti aiškumą vartotojams ir kartu išvengti rizikos, susijusios su savanoriškais ženklavimo ar sertifikavimo sistemomis.

Bulgarijos vartotojų teisių apsaugos komisija, Nacionalinis mokesčių administratorius ir Konkurencijos apsaugos komisija yra atsakingi už su euru susijusio piktnaudžiavimo kainomis prevenciją ir sankcijų už jį taikymą. Vartotojai gali stebėti dažniausiai perkamų prekių kainų raidą ir teikti skundus atitinkamų institucijų specialioms viešiesiems kontaktiniams punkтам. Visuomenės narių išreikšti nuogąstavimai daugiausia buvo susiję su tokiais klausimais kaip kainų nurodymas ir apvalinimo taisyklių taikymas. Visus klausimus ir skundus kruopščiai nagrinėja kompetentingos institucijos. Nuo dvejopos kainodaros taikymo pradžios iki 2026 m. sausio 31 d. minėtos trys institucijos iš viso gavo 23 449 skundus.

Vartotojų teisių apsaugos komisijai pateikti skundai ir pranešimai buvo susiję su įvairių sektorių ekonominės veiklos vykdytojais ir apėmė tiek prekes, tiek paslaugas. Tarp jų buvo kasdienio vartojimo prekių ir paslaugų, pavyzdžiui, mažmeninės prekybos maisto ir ne maisto produktais, taip pat įvairių asmeninių, transporto, automobilių, sporto ir su sveikatos priežiūra susijusių paslaugų teikėjai. Ši plati sritis rodo, kad problemos, susijusios su kainų nurodymu dviem valiutomis, buvo susijusios ne tik su vienu sektoriumi, bet ir paveikė daugelį vartotojų išlaidų sričių euro įvedimo laikotarpiu.

Dauguma skundų, kuriuos gavo Vartotojų teisių apsaugos komisija, susiję su mažmeninės prekybos tinklais (prekybos centrais), taip pat su transporto paslaugų, kosmetikos (grožio) paslaugų, interneto platformų paslaugų ir kitų galutiniams naudotojams skirtų paslaugų kainų padidėjimu.

Vartotojų teisių apsaugos komisija paskelbė 383 pranešimus apie administracinius pažeidimus. Šie atvejai pateisino administracinių sankcijų taikymą pagal nacionalinės teisės aktus.

Iki šiol išspręsta daugiau kaip 50 proc. visų Vartotojų teisių apsaugos komisijoje užregistruotų bylų. Šis rezultatas atspindi ankstyvosios intervencijos ir taisomųjų priemonių veiksmingumą, ypač tais atvejais, kai pažeidimai buvo netyčiniai ir ekonominės veiklos vykdytojai skubiai ėmėsi veiksmų, siekdami užtikrinti, kad jų praktika atitiktų teisinius reikalavimus.

Maždaug 80 bylų Vartotojų teisių apsaugos komisija užbaigė nagrinėti pateikdama ekonominės veiklos vykdytojams oficialius įspėjimus. Pažeidimai, dėl kurių išsiųsti įspėjimai, daugiausia buvo susiję su kainų nenurodymu eurai, skirtingų šrifto dydžių ar spalvų naudojimu nurodant kainas Bulgarijos levais ir eurai, taip pat su neproporcingai mažų šriftų naudojimu nurodant

valiutą. Paaikėjo, kad įspėjimo mechanizmas yra veiksminga prevencinė priemonė, suteikianti galimybę greitai užtikrinti reikalavimų laikymąsi be būtinybės nedelsiant taikyti sankcijas.

Dauguma Nacionalinio mokesčių administratoriaus įstaigoje gautų skundų buvo susiję su piktnaudžiavimu maisto prekių parduotuvėse, prekybos centruose, automobilių stovėjimo aikštelėse, kirpyklose ir grožio salonuose. Priimta apie 400 nutarčių dėl administracinių sankcijų, o 102 bylos, dėl kurių jos buvo priimtos, yra užbaigtos, įskaitant aštuonias bylas, kurias Nacionalinis mokesčių administratorius užbaigė pateikdamas įspėjimus. 94 bylos buvo užbaigtos skiriant baudą.

Iki šiol Konkurencijos apsaugos komisija gavo apie 30 skundų dėl nepagrįsto kainų didinimo, ypač nuo 2026 m. sausio 1 d. Kai kurie skundai buvo susiję su teisės aktų nesilaikymu, t. y. neaiškiu kainų nurodymu eurais ir levais ir gražos atidavimu eurais dviejų valiutų apyvartos laikotarpiu. Visi skundai buvo perduoti kompetentingoms institucijoms – Nacionaliniam mokesčių administratoriui ir Vartotojų teisių apsaugos komisijai.

Apskritai bulgarai mano, kad kainų nurodymas dviem valiutomis yra naudinga priemonė, padedanti palyginti kainas ir priprasti skaičiuoti naująja valiuta. Europos Komisijos 2026 m. sausio mėn. atliktos apklausos¹⁰ duomenimis, beveik du trečdaliai respondentų Bulgarijoje (63 proc.) teigė maną, kad kainų nurodymas dviem valiutomis euro įvedimo laikotarpiu buvo naudingas. Ši procentinė dalis atitinka kitos anksčiau eurą įsivedusios šalies (Kroatijos) rodiklį. Be to, 64 proc. 2026 m. sausio mėn. apklaustų bulgarų dažnai arba labai dažnai manė, kad kainos rodomos dviem valiutomis tinkamai, o šis rodiklis akivaizdžiai viršija kitų anksčiau eurą įsivedusių šalių (Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Kroatijos) vidurkį.

Apskritai euro poveikis kainoms ir piktnaudžiavimas nustatant kainas tebekelia susirūpinimą Bulgarijos gyventojams¹¹. Todėl rekomenduojama toliau griežtai prižiūrėti kainų nurodymą dviem valiutomis, teisingą perskaičiavimo ir apvalinimo taisyklių taikymą ir kainų raidą iki 2026 m. rugpjūčio 8 d., t. y. iki tos dienos, kai bus nustota rodyti kainas dviem valiutomis.

5. KAINŲ TENDENCIJOS IR SUVOKIMAS

Kaip ir kiekvienoje eurą įsivedančioje šalyje, iškart po euro įvedimo daugelis tikisi poveikio kainoms ir tai padeda paaiškinti, kodėl per apklausą nuolat pabrėžiamas su kainomis susijęs susirūpinimas.

Iš rezultatų, gautų paklausus respondentų, ar jų nuomone, euras padės išlaikyti kainų stabilumą Bulgarijoje, ar, priešingai, dėl jo padidės infliacija, matyti, kad aiškiai vyrauja susirūpinimas dėl infliacijos. 66 proc. apklaustųjų mano, kad dėl euro infliacija Bulgarijoje padidės, – ši procentinė dalis yra šiek tiek didesnė nei kitose anksčiau eurą įsivedusiose šalyse¹². Kita vertus, 21 proc. bulgarų mano, kad euras padės išlaikyti kainų stabilumą, – ši procentinė dalis patenka į kitų anksčiau eurą įsivedusių šalių rodiklių intervalą¹³.

Turint tai omenyje, iš pirmųjų turimų duomenų matyti, kad euro įvedimas turėjo tik nedidelį poveikį infliacijai. Mėnesinė infliacija 2026 m. sausio mėn. buvo 0,6 proc. – tik maždaug 0,1 procentinio punkto didesnė, nei tikėtasi tuo metu, kai Europos Komisija rengė rudens prognozę, į kurią nebuvo įtrauktas joks konkretus padidėjimas sausio mėn. dėl euro įvedimo. Atmetus

¹⁰ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575.

¹¹ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575.

¹² Kroatijoje – 62 proc., Lietuvoje – 58 proc. ir Latvijoje – 57 proc.

¹³ Kroatijoje – 25 proc., Lietuvoje – 26 proc., Latvijoje – 19 proc.

mažesnės, nei tikėtasi, infliacijos poveikį neperdirbtiems maisto produktams, bendras poveikis yra 0,2 procentinio punkto, o tai atitinka trumpalaikį poveikį, pastebėtą anksčiau įvedant eurą kitose šalyse. Sausis yra mėnuo, kai vidutinė mėnesio infliacija Bulgarijoje yra didžiausia, ir, kaip matyti iš istorinių duomenų, 2026 m. sausio mėn. infliaciją daugiausia lėmė sezoniniai veiksniai, pavyzdžiui, administracinių kainų padidėjimas, nuomos kainos, komunalinės paslaugos ir kiti abonentiniai mokesčiai. Iš tiesų, kalbant apie pakategorės, 2026 m. sausio mėn. užfiksuotas didelis mėnesinis paslaugų kainų augimas (1,4 proc.), tačiau tik pusė šio paslaugų kainų augimo viršija Europos Komisijos rudens prognozės metu buvusių lūkesčius¹⁴.

Anksčiau įvedant eurą kitose šalyse paaiškėjo, kad piktnaudžiauti didinant kainas euro įvedimo laikotarpiu labiausiai linkusios klientų kaimynystėje veikiančios įmonės ir paslaugų teikėjai. Nors tokių įmonių ir paslaugų teikėjų prekės ir paslaugos nesudaro didelės dalies standartinio vartotojų krepšelio, naudojamo infliacijai įvertinti, jos vis dėlto paprastai perkamos arba naudojamos dažnai ir labai dažnai – atskirai, todėl tokių prekių ir paslaugų kainų pokyčiai yra gerai matomi. Be to, kiti palankesni rečiau įsigyjamų prekių kainų pokyčiai vartotojams gali būti ne tokie reikšmingi. Dėl to suvokiama infliacija dažnai yra didesnė už faktinę infliaciją.

Iš pirmo žvilgsnio nedidelis nepagrįsto kainų kilimo poveikis infliacijai taip pat susijęs su greitu Bulgarijos valdžios institucijų politiniu atsaku. Iš tikrųjų, atlikus patikrinimus kai kurios išpūstos kainos buvo pakoreguotos, o patys patikrinimai taip pat padėjo atgrasyti nuo tolesnio nepagrįsto kainų didinimo.

Remdamasis po euro įvedimo kitose valstybėse narėse nusistovėjusia praktika, Eurostatas įvertins kainų pokyčius po euro įvedimo Bulgarijoje. Eurostato ataskaita turėtų būti pateikta 2026 m. antrąjį pusmetį.

6. EURO SUVOKIMAS IR INFORMAVIMAS APIE JĮ

2025 m. liepos 8 d. Tarybai priėmus palankų sprendimą, Bulgarija pradėjo plataus užmojo komunikacijos kampaniją, laikydamosi nacionalinės komunikacijos strategijos¹⁵. Kampanijos tikslas buvo užtikrinti, kad Bulgarijos gyventojai, įskaitant pažeidžiamas grupes ir atokiose vietovėse gyvenančius žmones, būtų aiškiai, objektyviai, tiksliai, greitai ir tinkamai informuoti apie perėjimo nuo levo prie euro poveikį ir su tuo susijusius praktinius pokyčius. Tai buvo ypač svarbu dėl to, kad visuomenės pritarimas euro įvedimui buvo nedidelis – 2025 m. birželio mėn. jam pritarė tik 49,2 proc. Bulgarijos gyventojų.

Bulgarijos valdžios institucijos ėmėsi aktyvių veiksmų: sukūrė interneto svetainę (<http://evroto.bg>), surengė renginių ir reklaminių turą po visą šalį, vykdė reklamines kampanijas, skelbdamos reklaminę medžiagą Sofijos metro ir ant reklaminių stendų prie pagrindinių kelių, parengė visuomenei ir įmonėms skirtą spausdintinę medžiagą, transliavo reklaminius filmukus per televiziją ir radiją, vykdė skaitmeninę kampaniją ir, be kita ko, ėmėsi priemonių, skirtų pažeidžiamiems asmenims. Bulgarijos nacionalinis bankas savo interneto svetainėje ([Българска народна банка](http://www.bnb.bg)) taip pat turėjo specialią skiltį, kurioje buvo reguliariai skelbiami svarbiausi klausimai apie euro įvedimą ir atsakymai į juos.

¹⁴ Paslaugų kategorijoje pastebimai padidėjo poilsio, sporto ir kultūros (1,1 proc.) bei restoranų ir apgyvendinimo (1,7 proc.) paslaugų kainos. Kalbant apie kitas kategorijas, sausio mėn. maisto produktų ir nealkoholinių gėrimų kategorijoje užfiksuotas 0,9 proc. kainų padidėjimas, o asmens priežiūros, socialinės apsaugos ir įvairių prekių bei paslaugų kategorijoje – 3,1 proc. padidėjimas.

¹⁵ <https://www.minfin.bg/en/1570>.

Bendrą Bulgarijos nacionalinio banko ir Finansų ministerijos nacionalinę informacinę kampaniją koordinavo Finansų ministerija, o rėmė kitos institucijos ir suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, Vartotojų teisių apsaugos komisija, Bulgarijos Respublikos nacionalinė savivaldybių asociacija, bankai, pašto skyriai ir mažmenininkai. Įdomu tai, kad ją taip pat rėmė profesinės sąjungos, o Bulgarijos ekonomikos ir socialinių reikalų taryba atliko svarbų vaidmenį užmezgant ryšius su pažeidžiamais asmenimis. Kampaniją taip pat aktyviai rėmė Europos Centrinis Bankas, organizuodamas įvairius renginius ir iniciatyvas, pavyzdžiui, seminarą žurnalistams Frankfurte ir skaitmeninę kampaniją.

Pagal Bulgarijos finansų ministerijos ir Europos Komisijos pasirašytą partnerystės sutartį ir vėlesnį dotacijos susitarimą, kaip ir anksčiau įvedant eurą kitose šalyse, prie informavimo kampanijos finansavimo prisidėjo Komisija (ji finansuoja iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, tačiau bendra jų suma negali viršyti 1 EUR vienam gyventojui; Bulgarijoje sutarta didžiausia suma yra 2,6 mln. EUR).

Ši kampanija padėjo užtikrinti sklandų euro įvedimą – tai patvirtinta „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, iš kurių matyti, kad 78 proc. Bulgarijos gyventojų manė esantys gerai informuoti apie euro įvedimą, 62 proc. manė, kad procesas vyko sklandžiai ir veiksmingai, o 52 proc. nurodė, kad pirmąją savaitę keisdami grynuosius levus į eurus arba išsiimdami grynuosius pinigus bankuose nepatyrė jokių problemų¹⁶.

Žiniasklaida (tiek nacionalinės, tiek regioninės žiniasklaidos priemonės) padėjo didinti informuotumą apie praktinį euro įvedimo poveikį žmonių gyvenimui. Žiniasklaidos tonas kalbant apie 2026 m. sausio 1 d., t. y. euro įvedimo dieną, buvo iš esmės objektyvus ir teigiamas, o nacionalinės žiniasklaidos priemonės pabrėžė, kad euro įvedimas yra istorinis laimėjimas, dėl kurio sustiprės Bulgarijos vaidmuo ES.

Vis dėlto, kaip minėta pirmiau, piliečių nuomonės dėl euro naudos vis dar skiriasi: 49 proc. Bulgarijos gyventojų mano, kad euras yra naudingas jų šaliai, o 43 proc. laikosi priešingos nuomonės¹⁷. Tai galima paaiškinti nuogąstavimais dėl didelio kainų padidėjimo, kurie buvo plačiai paplitę likus keliems mėnesiams iki euro įvedimo, dėl to, ką suinteresuotieji subjektai laiko gerai organizuota dezinformacijos kampanija. Pažymėtina, kad Bulgarijos gyventojų požiūris į eurą iš ES perspektyvos yra daug palankesnis – 67 proc. respondentų mano, kad euro įvedimas yra naudingas ES.

Siekdamas padėti didinti informuotumą apie euro įvedimą ir skatinti pozityvų naratyvą, Europos Komisijos Ekonomikos ir finansų reikalų generalinis direktoratas rėmė nacionalinę kampaniją ne tik vykdydamas spaudos veiklą, rengdamas seminarus žurnalistams Briuselyje ir Sofijoje ir kurdamas vaizdinius produktus (įskaitant plakatus ant Karolio Didžiojo pastato, kuriais Bulgarija sveikinama prisijungusi prie euro zonos), bet ir kartu su Europos Komisijos Komunikacijos generaliniu direktoratu vykdydamas labai matomą socialinės žiniasklaidos kampaniją, skirtą euro naudai parodyti (apie 1,9 mln. naudotojų buvo pasiekti tinkle „Instagram“, o 3,7 mln. – tinkle „Facebook“).

¹⁶ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575.

¹⁷ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 575, 2026 m. vasario 2–9 d. atliktas darbas vietoje.

7. IŠVADOS DĖL EURO ĮVEDIMO BULGARIJOJE IR REKOMENDACIJOS ATEIČIAI DĖL EURO ĮVEDIMO KITOSE ŠALYSE

Euro įvedimui Bulgarijoje buvo gerai pasirengta, jis buvo gerai organizuotas ir vyko sklandžiai. Finansų įstaigos, įmonės ir fiziniai asmenys iki euro įvedimo buvo tinkamai aprūpinti grynaisiais eurai.

Vis dar esant visuomenės susirūpinimui dėl kainų didinimo, Bulgarijos valdžios institucijos turėtų toliau aktyviai tikrinti kainas, siekdamos užtikrinti, kad kainos būtų nurodomos teisingai, pažaboti nepagrįstą kainų didinimą ir, kai taikytina, užtikrinti vartotojų apsaugos ir konkurencijos teisės aktuose nustatytų pareigų vykdymą.

Kaip ir Bulgarijoje, ateityje įvedant eurą kitose šalyse kainų stebėseną turėtų būti aktyvi ir vykdoma pakankamai ilgą laikotarpį tuose sektoriuose, kuriems kyla didžiausia rizika, kad būtų galima nustatyti nepagrįsto kainų padidinimo atvejus ir greitai spręsti šią problemą. Taip būtų galima vykdyti pažeidėjų atžvilgiu tikslingesnius patikrinimus ir politiką ir kartu taip pat sumažinti nepatvirtintų įrodymų reikšmingumą ir išsklaidyti nepagrįstus nuogąstavimus viešajame diskurse.

Ateityje įvedant eurą kitose šalyse reikėtų atkreipti dėmesį į neprivalamo verslo elgesio kodekso pranašumus ir trūkumus, skirtingai nuo griežto vartotojų teisių apsaugos ir konkurencijos teisės aktų taikymo. Šie pranašumai ir trūkumai turėtų būti vertinami atsižvelgiant, viena vertus, į Bulgarijos patirtį ir, kita vertus, į kitų valstybių narių, kurios perėjo prie euro ir turi tokį kodeksą, patirtį.

Kadangi kainų nurodymas dviem valiutomis kainuoja ir žmonės gana greitai susipažįsta su bendra valiuta, privalomas kainų nurodymo dviem valiutomis laikotarpis galėtų būti išlaikytas vienus metus.

Kalbant apie antrinę išankstinę monetų pristatymą įmonėms, ateityje prie euro zonos prisijungiančios valstybės narės galėtų apsvarstyti galimybę pasinaudoti Bulgarijos pavyzdžiu ir aprūpinti įmones skirtingo nominalo monetų ritiniais, o ne daug monetų pradinių rinkinių, nes monetų ritiniai, kaip paaiškėjo, įmonėms yra patogesni ir lengviau tvarkomi nei pradiniai rinkiniai.

Bulgarijos patirtis patvirtina komunikacijos ir visuomenės informavimo kampanijos svarbą užtikrinant sklandų euro įvedimą.

Kadangi nuo palankios konvergencijos ataskaitos priėmimo iki euro įvedimo dienos laiko yra nedaug, valstybės narės, kurios dar turi įsivesti eurą, turėtų remtis Bulgarijos patirtimi, įgyta perkant komunikacijos paslaugas, kai sutartys padalijamos į dalis, kad būtų galima kuo labiau išvengti galimo vėlavimo ir parengti nenumatytų atvejų planus.